RIS

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA MAZOWSZA

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA MAZOWSZA DO 2030 ROKU

Ramy strategiczne dla regionalnego ekosystemu innowacyjności oraz inteligentna specjalizacja województwa mazowieckiego

Warszawa 2021

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Rzeczpospolita Polska

Mazowsze. serce Polski

Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

RIS

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA MAZOWSZA

Adam Struzik

Marszałek Województwa Mazowieckiego

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce publikację, której celem jest przybliżenie Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku (RIS 2030), w tym koncepcji inteligentnej specjalizacji naszego regionu. Opracowanie RIS 2030 pozwala ukierunkowywać działania Samorządu Województwa Mazowieckiego mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców Mazowsza.

Cel główny RIS 2030, cele szczegółowe, a także obszary inteligentnej specjalizacji Mazowsza sformułowane w dokumencie stanowią nie tylko odpowiedź na potrzeby mieszkańców regionu, ale także na wyzwania, jakie współczesny świat stawia społeczeństwu i gospodarce. RIS 2030 stanowi swoisty kierunkowskaz po ścieżkach rozwoju regionalnej innowacyjności, umożliwia bowiem lepsze wykorzystanie zasobów regionu w zakresie badań, rozwoju innowacji czy współpracy przedsiębiorców i jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu oraz administracji. Wzmocnienie innowacyjności firm z naszego regionu jest warunkiem koniecznym dla sprostania wyzwaniu, jakim jest rosnąca konkurencyjność na rynkach krajowych i międzynarodowych. Zidentyfikowane wspólnie z interesariuszami obszary inteligentnej specjalizacji stanowią jedne z głównych narzędzi do tworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju Województwa Mazowieckiego, a także zgodnego z potrzebami ukierunkowania wsparcia publicznego w perspektywie finansowej 2021-2027.

Wdrażanie inteligentnej specjalizacji wymaga zaangażowania na wielu płaszczyznach: zarówno ze strony Samorządu Województwa Mazowieckiego, ośrodków naukowych i akademickich, a przede wszystkim przedsiębiorców, do których skierowane są działania. Udział przedstawicieli biznesu, nauki, administracji i organizacji pozarządowych pozwala na uwzględnienie odmiennych punktów widzenia, a także na wykorzystanie wiedzy i doświadczenia tych sektorów. Obszary inteligentnej specjalizacji: Bezpieczna żywność, Inteligentne systemy w przemyśle i infrastrukturze, Nowoczesny ekosystem biznesowy oraz Wysoka jakość życia wskazują kierunki sprzyjające rozwojowi Mazowsza oraz stanowią odpowiedź na kluczowe wyzwania na poziomie europejskim.

Mam nadzieję, że potencjał rozwoju innowacyjności tkwiący w Województwie Mazowieckim zostanie w pełni wykorzystany, a lektura niniejszej broszury przybliży wizję Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku i regionalnej inteligentnej specjalizacji oraz będzie inspiracją dla kolejnych pomysłów, które przyczynią się do wzrostu dobrobytu i rozwoju naszego regionu.

Serdecznie dziękuję przedstawicielom biznesu, jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu i administracji lokalnej za zaangażowanie i istotny wkład w aktualizację Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku. Liczę na Państwa dalszą współpracę z Województwem Mazowieckim.

Życzę Państwu inspirującej lektury.

Adam Struzik
Marszałek Województwa Mazowieckiego

Spis treści

1. **Wstęp** 07
2. **Wizja RIS** 11
3. **Cele RIS** 13
   - 3.1. Cel strategiczny 1 15
   - 3.2. Cel strategiczny 2 17
   - 3.3. Cel strategiczny 3 17
   - 3.4. Cel strategiczny 4 18
4. **Realizacja strategii** 19
5. **Koncepcja inteligentnej specjalizacji** 22
   - 5.1. Struktura inteligentnej specjalizacji 25
   - 5.2. Obszary inteligentnej specjalizacji 25
   - 5.3. Ocena zgodności z inteligentną specjalizacją 33
6. **Proces przedsiębiorczego odkrywania na Mazowszu** 34

1. Wstęp

Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku (RIS) określa ramy strategiczne dla stworzenia środowiska sprzyjającego zwiększaniu innowacyjności przedsiębiorstw.

W pracach nad Regionalną Strategią Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku uwzględniono rekomendacje wypracowane podczas warsztatów subregionalnych, warsztatów strategicznych, konsultacji internetowych, spotkań Regionalnych Grup Interesariuszy w ramach projektów Interreg Europa: SMARTY, Cohes3ion i AgriRenaissance oraz konsultacji społecznych RIS.

Prowadzenie działań strategicznych na rzecz podnoszenia innowacyjności i konkurencyjności województwa mazowieckiego wymaga uwzględnienia zarówno uwarunkowań wynikających z unijnej polityki spójności, jak i z polityki rozwoju realizowanej przez władze krajowe. Takie podejście zapewniające komplementarność działań pozwala na wzmocnienie wpływu prowadzonej polityki na rozwój regionu.

W obecnej perspektywie finansowej znaczenie inteligentnej specjalizacji wzrosło ze względu na warunki określone przez Komisję Europejską dla wykorzystania funduszy europejskich, a także w kontekście wychodzenia z kryzysu społeczno-gospodarczego wywołanego epidemią COVID-19.

Warunkiem podstawowym dla pierwszego celu Polityki Spójności po 2020 roku - *Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej* jest dobre zarządzanie regionalną strategią inteligentnej specjalizacji. Zostały dla niego określone kryteria, których spełnienie jest niezbędne dla rozpoczęcia realizacji programów operacyjnych.

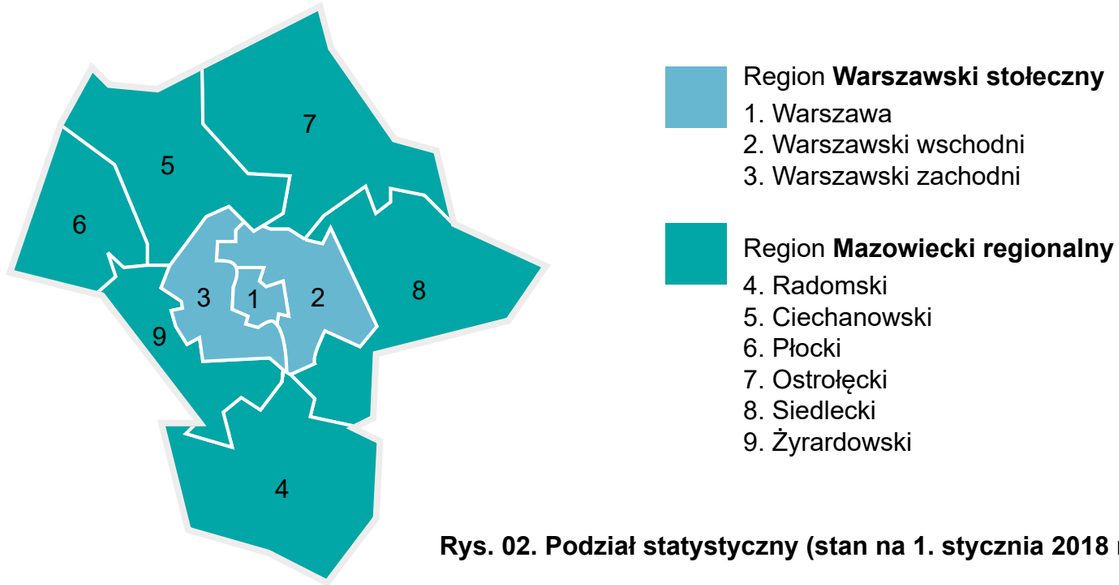

Rys. 01. Niezbędne kryteria do realizacji programów operacyjnych.

Uwarunkowania dla realizacji RIS Mazovia 2030 nakreślają również Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (Agenda 2030) oraz strategie europejskie - *Europejski Zielony Ład*[2] i *Strategia przemysłowa dla Europy*[3].

W pracach nad RIS Mazovia 2030 uwzględnione zostały zapisy dokumentów strategicznych ukierunkowujących działania rozwojowe w Polsce, tj. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.), horyzontalnych strategii zintegrowanych[4] oraz Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego.

Do ważnych uwarunkowań dla RIS Mazovia 2030 należy nowy podział statystyczny województwa mazowieckiego. **Od 1 stycznia 2018 roku województwo mazowieckie składa się z dwóch jednostek statystycznych NUTS 2** („regionów" według systematyki stosowanej przez Eurostat).

Rys. 02. Podział statystyczny (stan na 1. stycznia 2018 r.).

Zmiana ma na celu uchwycenie przez statystykę publiczną dysproporcji rozwojowych istniejących w obrębie województwa pomiędzy częścią centralną, zdominowaną przez Warszawę, a subregionami peryferyjnymi o odmiennych uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych.

[1] Załącznik nr IV str. 163 do Rozporządzenia parlamentu europejskiego i rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.
[2] Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Europejski Zielony Ład, COM (2019) 640 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640 , dostęp w dniu 4 września 2020 r.
[3] Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, COM (2020) 102 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0102, dostęp w dniu 4 września 2020 r.
[4] W związku z tym, iż okres obowiązywania niektórych dokumentów strategicznych dobiega końca lub mogą one wymagać dostosowania do znowelizowanej ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, której zapisy zaczęły obowiązywać w listopadzie 2020 r. w RIS Mazovia 2030 odniesiono się do obowiązujących dokumentów strategicznych lub dostępnych projektów.

RIS Mazovia 2030 odnosi się do uwarunkowań terytorialnych poprzez:

- uwzględnienie podziału statystycznego w wizji i analizie SWOT,
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom dysproporcji rozwojowych jako jeden z priorytetów dla inteligentnej specjalizacji,
- działanie dedykowane regionowi Mazowieckiemu regionalnemu - zwiększanie aktywności Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB) w zakresie dostarczania profesjonalnych usług wspomagających innowacyjność,
- podkreślenie w działaniach potrzeby rozwoju powiązań kooperacyjnych pomiędzy podmiotami z regionu Warszawskiego stołecznego i Mazowieckiego regionalnego oraz wdrażania nowych rozwiązań w tradycyjnych gałęziach przemysłu i rolnictwie,
- wdrożenie działań aktywizujących regionalnych/subregionalnych animatorów rozwoju gospodarczego w procesie przedsiębiorczego odkrywania,
- wdrożenie działań angażujących przedstawicieli JST (przede wszystkim miast regionalnych i subregionalnych) do uwzględniania inteligentnej specjalizacji w dokumentach strategicznych JST różnych szczebli.

RIS REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA MAZOWSZA

2. Wizja RIS

Droga ku doskonałości

2. Wizja RIS

W swojej wizji RIS 2030 przedstawia Mazowsze jako region innowacyjny i odznaczający się wysokim wzrostem gospodarczym. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom, Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku zakłada, że:

Mazowsze jest dobrze rozwiniętym makroregionem Polski i Europy, wyspecjalizowanym w produktach o wysokiej wartości dodanej.

Województwo mazowieckie to rozpoznawalne w świecie centrum badań i innowacji - jeden z liderów Europy Środkowej i Wschodniej.

Region Warszawski stołeczny jest przodującym centrum innowacji, wysokich technologii i nauki, silnie oddziałującym na region i Polskę.

Współpraca pomiędzy podmiotami i instytucjami z regionu Warszawskiego stołecznego i Mazowieckiego regionalnego generuje impulsy dla innowacji i zmniejsza dysproporcje w województwie.

Region Mazowiecki regionalny zwiększa zdolność do absorpcji najnowszych technologii i jest znaczącym ośrodkiem innowacyjności w branżach tradycyjnych w Polsce.

Wizja rozwoju województwa będzie urzeczywistniona poprzez realizację celu głównego za pośrednictwem celów strategicznych. Wybór celów został dokonany w oparciu o diagnozę społeczno-gospodarczą województwa mazowieckiego, analizę SWOT, w oddolnym procesie w ramach warsztatów strategicznych z interesariuszami.

RIS REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA MAZOWSZA

3. Cele RIS

Priorytety dla Mazowsza

3. Cele RIS

Realizacja celu głównego będzie odbywać się poprzez realizację czterech celów strategicznych.

1. Zwiększenie aktywności innowacyjnej na Mazowszu.
2. Silne i efektywnie działające łańcuchy wartości łączące przedsiębiorstwa.
3. Efektywny ekosystem tworzenia i wspierania innowacji.
4. Wzrost umiędzynarodowienia mazowieckiego ekosystemu innowacji.

Dla każdego celu strategicznego określono zestaw rekomendowanych działań, stanowiących podstawę do konstruowania instrumentów wsparcia w ramach RIS Mazovia 2030.

Katalog działań ma charakter otwarty i może ulec modyfikacji na poziomie Programów Wdrożeniowych, w zależności od uwarunkowań zewnętrznych, dostępnych instrumentów polityki, urzeczywistniającego się scenariusza rozwoju województwa mazowieckiego oraz nowych szans, wyzwań i trendów w gospodarce.

3.1. Cel strategiczny 1

Zwiększanie aktywności innowacyjnej na Mazowszu:

- Wspieranie tworzenia i wdrażania innowacji w ramach regionalnej inteligentnej specjalizacji, m.in. poprzez transfer wiedzy i technologii ze sfery naukowej do przedsiębiorstw.
- Wspieranie prac B+R przedsiębiorstw w obszarach inteligentnej specjalizacji.
- Wspieranie wdrażania rozwiązań cyfrowych i technologii Przemysłu 4.0 w przedsiębiorstwach i jednostkach naukowych.
- Promocja współpracy pracowników sfery nauki z przedsiębiorstwami w zakresie B+R+I.
- Wspieranie ochrony własności intelektualnej wytworzonej w jednostkach naukowych i przedsiębiorstwach z Mazowsza.
- Promocja przedsięwzięć opartych na otwartych innowacjach.

3.2. Cel strategiczny 2

Silne i efektywnie działające łańcuchy wartości łączące przedsiębiorstwa:

- Wsparcie tworzenia i rozwoju powiązań kooperacyjnych pomiędzy podmiotami z regionu Warszawskiego stołecznego i Mazowieckiego regionalnego.
- Rozwój integratorów technologii w celu przesunięcia mazowieckich firm w łańcuchach wartości.
- Wsparcie przedsięwzięć skutkujących wdrożeniem nowych rozwiązań w tradycyjnych gałęziach przemysłu i rolnictwie.
- Promowanie współpracy w ramach projektów innowacyjnych.
- Promocja implementacji innowacyjnych rozwiązań w jednostkach administracji publicznej oraz instytucjach sfery nauki.

3.3. Cel strategiczny 3

Efektywny ekosystem tworzenia i wspierania innowacji:

- Tworzenie narzędzi wsparcia dla przedsiębiorstw i jednostek naukowych wprowadzających innowacje w ramach inteligentnej specjalizacji Mazowsza, w tym m.in. w zakresie Przemysłu 4.0, gospodarki niskoemisyjnej i gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Wspieranie napływu wysoko wykwalifikowanych pracowników (w tym imigrantów) poprzez zachęty dla przedsiębiorstw i jednostek naukowych.
- Rozwijanie kierunków kształcenia kadr dla nowoczesnej gospodarki na różnych poziomach edukacji opartych o regionalną inteligentną specjalizację oraz zwiększanie zaangażowania przedsiębiorstw w rozwój szkolnictwa zawodowego na Mazowszu.

- Budowanie i wspieranie sieci współpracy z udziałem firm innowacyjnych, m.in. poprzez klastry, organizacje branżowe, centra doskonałości i innych animatorów rozwoju gospodarczego.
- Wspieranie tworzenia infrastruktury ułatwiającej powstawanie i rozwój innowacji, w tym wspieranie rozwoju i utrzymania infrastruktury badawczej.
- Wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw innowacyjnych.
- Aktywna promocja postaw proinnowacyjnych adresowana do różnych grup społecznych, w tym m.in. promowanie zdalnych form świadczenia pracy.
- Zwiększanie aktywności IOB w zakresie dostarczania profesjonalnych usług wspomagających innowacyjność w regionie Mazowieckim regionalnym, w tym m.in. rozwój systemu akredytacji IOB.
- Stały monitoring i analiza trendów w zakresie nowych technologii, modeli biznesowych i transformacji przemysłowej województwa mazowieckiego na potrzeby procesu przedsiębiorczego odkrywania.

3.4. Cel strategiczny 4

Wzrost umiędzynarodowienia mazowieckiego ekosystemu innowacji:

- Wsparcie eksportu produktów i usług opartych na innowacyjnych rozwiązaniach.
- Budowanie przewag konkurencyjnych poprzez wsparcie wdrażania modeli biznesowych ukierunkowanych na umiędzynarodowienie.
- Budowanie Marki Mazowsza w Europie i na świecie.
- Wspieranie podmiotów z Mazowsza w aplikowaniu i udziale w międzynarodowych projektach B+R+I.

RIS REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA MAZOWSZA

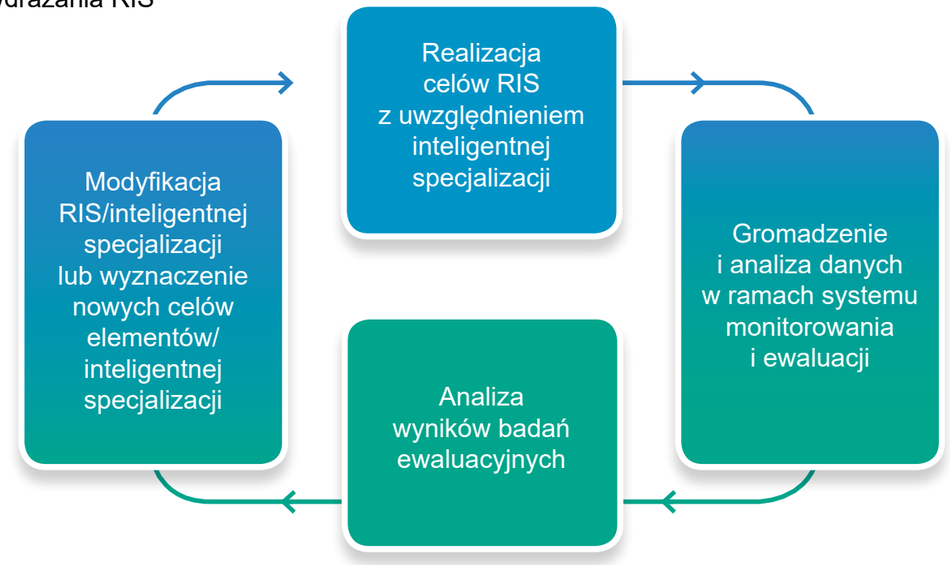
4. Realizacja strategii

Model działania

4. Realizacja strategii

Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza odbywa się w formie zamkniętego cyklu. Realizacji celów RIS towarzyszy zbieranie danych w ramach systemu monitoringu. Analiza tych danych oraz analiza wyników badań ewaluacyjnych pozwolą na wstępną ocenę skuteczności dotychczasowego wdrażania RIS, co z kolei doprowadzi do sformułowania wniosków dotyczących dalszych działań. W praktyce może to oznaczać dokonywanie modyfikacji zapisów strategii, opisu obszarów inteligentnej specjalizacji, wyznaczanie nowych celów lub określanie nowych obszarów inteligentnej specjalizacji.

Cykl wdrażania RIS

Do kluczowych dokumentów wchodzących w skład systemu dokumentów wdrożeniowych RIS należą:

- Programy Wdrożeniowe (PW),
- Sprawozdania z realizacji PW,
- Plan ewaluacji,
- Plan komunikacji,
- Analiza ryzyka,
- Dokumenty kierunkowe, uszczegóławiające obszary inteligentnej specjalizacji.

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA MAZOWSZA

5. Inteligentna specjalizacja

Koncepcja, obszary i mechanizm działania

5. Koncepcja inteligentnej specjalizacji

Inteligentna specjalizacja została wprowadzona do polityki spójności UE w 2010 roku wraz z przyjęciem Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (Strategia Europa 2020). Przyjęcie strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji było w perspektywie finansowej 2014-2020 warunkiem wstępnym dla realizacji wsparcia w ramach Celu Tematycznego 1: Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji.

Inteligentna specjalizacja może być rozumiana jako specyficzne podejście do programowania i realizacji polityki wspierania innowacyjności. Opiera się na założeniu, że dzięki koncentracji i nakierowaniu zasobów wiedzy na ograniczoną liczbę priorytetów w zakresie gospodarki, kraje/regiony mogą uzyskać – i utrzymać – przewagę konkurencyjną.

Korzyści z inteligentnej specjalizacji wynikają m.in. z:

- efektu skali, związanego z koncentracją na realizacji dużej liczby powiązanych tematycznie przedsięwzięć,
- rozszerzenia oferty rynkowej w wyniku wdrażania innowacji,
- dyfuzji (spillover) związanej z wykorzystaniem wiedzy w działalności gospodarczej, ale także z oddziaływaniami pomiędzy podmiotami poprzez powiązania kooperacyjne lub naśladownictwo.

Strategia na rzecz inteligentnej specjalizacji definiowana jest także jako krajowa lub regionalna strategia innowacji ukierunkowana na budowanie przewagi konkurencyjnej poprzez rozwój potencjału badawczego i innowacyjnego oraz jego łączenie z dążeniami przedsiębiorstw, w celu wykorzystania pojawiających się szans i rozwiązań rynkowych w spójny sposób, unikając powielania i rozdrobnienia działań. Strategia może przybrać formę krajowych lub regionalnych ram strategicznych dla badań i innowacji.

Wdrożenie koncepcji inteligentnej specjalizacji ma na celu m.in. budowę relacji pomiędzy sferą badań i innowacji a aktywnością gospodarczą. Sprzyja łączeniu zasobów i potencjałów, a także włączaniu lokalnych przewag w globalne łańcuchy wartości. Jest ściśle związana z koncentracją **wiedzy** – w tym także wiedzy ukrytej, wynikającej np. z doświadczenia, know-how, praktycznej znajomości danego rynku czy tajemnicy handlowej. Dlatego kluczowe jest możliwie szerokie, bezpośrednie zaangażowanie interesariuszy (w tym przedsiębiorców) w proces tworzenia, wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, rozumiane jako **proces przedsiębiorczego odkrywania.** Proces ten wymaga od Instytucji Zarządzającej RIS ambitnego, a jednocześnie realistycznego podejścia do ustalania priorytetów, aktywnej współpracy z najważniejszymi uczestnikami regionalnego ekosystemu gospodarczego, a także eksperymentowania z nowymi rodzajami działalności, kanałami komunikacji czy formami wsparcia.

5.1. Struktura inteligentnej specjalizacji

Inteligentna specjalizacja województwa mazowieckiego ma charakter otwarty - zakłada możliwość identyfikacji nowych nisz rozwojowych w dowolnym momencie realizacji strategii. Za podstawę specjalizacji przyjęto cztery główne obszary tematyczne, w oparciu o które organizowany jest proces przedsiębiorczego odkrywania. Dla każdego obszaru inteligentnej specjalizacji określono zakładane efekty gospodarcze i oczekiwane rezultaty projektów oraz wskazano przykładowe technologie wspierające obszar. Powyższe elementy mogą posłużyć do formułowania kryteriów oceny projektów w instrumentach opartych na inteligentnej specjalizacji.

Proces przedsiębiorczego odkrywania prowadzi do doprecyzowania obszarów specjalizacji poprzez identyfikację nisz rozwojowych - szczegółowej tematyki przedsięwzięć wymagających wsparcia. W zależności od rodzaju podejmowanych działań, nisze rozwojowe mogą przybierać formę np. wykazu priorytetowych kierunków badań, wykazu kluczowych kompetencji lub kierunków kształcenia zawodowego, mapy potrzeb w zakresie infrastruktury badawczej, mapy potrzeb w zakresie inwestycji zagranicznych lub podobnych dokumentów kierunkowych.

5.2. Obszary inteligentnej specjalizacji

I. Bezpieczna żywność

Obszar koncentruje się na zapewnianiu wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych bezpiecznych dla konsumentów i dla środowiska. Może to być osiągane m.in. poprzez doskonalenie produktów i procesów związanych z ich wytwarzaniem, przetwarzaniem, przechowywaniem, dystrybucją i utylizacją.

Obszar obejmuje rozwiązania wpływające na jakość i bezpieczeństwo żywności, m.in. w zakresie:

- technik upraw i hodowli (w tym rolnictwa precyzyjnego),
- nawozów, środków ochrony roślin, pasz, leków weterynaryjnych,
- maszyn, urządzeń oraz narzędzi dla rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego,
- formulacji produktów spożywczych i doskonalenia procesów technologicznych,
- badania jakości produktów rolno-spożywczych,
- przechowywania i dystrybucji żywności (w tym także opakowania).

Nazwa obszaru: Bezpieczna żywność.

Akronim: BEZY

Zakładane efekty gospodarcze: Wzrost dostępności wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych bezpiecznych dla konsumentów i dla środowiska.

Oczekiwane rezultaty projektów: Bezpośredni lub pośredni wpływ na poprawę jakości i bezpieczeństwa produktów spożywczych.

Przykładowe technologie wspierające obszar specjalizacji:

- Agritech - technologie dedykowane rolnictwu, zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej do momentu pierwszego przetworzenia.
- Biotech - technologie wykorzystujące procesy biologiczne na skalę przemysłową.
- Foodtech - technologie dedykowane produkcji żywności, począwszy od pierwszego przetworzenia płodów rolnych.
- Qualitytech - technologie i rozwiązania stosowane w kontroli jakości.

II. Inteligentne systemy w przemyśle i infrastrukturze

Obszar koncentruje się na rozwiązaniach technologicznych prowadzących do optymalizacji, automatyzacji, adaptacyjności lub autonomizacji oraz zapewniania bezpieczeństwa procesów związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstw i infrastruktury.

Obszar obejmuje m.in. wdrożenia innowacji w zakresie:

- zarządzania, sterowania i monitorowania procesów technologicznych (np. diagnostyki przedusterkowej i utrzymania ruchu),
- zastosowań sztucznej inteligencji i Internetu rzeczy w przemyśle i infrastrukturze (np. w zakresie zarządzania relacjami pomiędzy urządzeniami, maszynami lub obiektami infrastrukturalnymi),
- efektywnego gospodarowania zasobami materialnymi i energetycznymi (np. sieci inteligentne, magazynowanie energii),
- usprawniania procesów decyzyjnych związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstw,
- transformacji gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0,
- „budynków inteligentnych" i „miast inteligentnych".

Nazwa obszaru: Inteligentne systemy w przemyśle i infrastrukturze.

Akronim: INSPI

Zakładane efekty gospodarcze: Wzrost liczby innowacji przyczyniających się do usprawnienia funkcjonowania przedsiębiorstw i infrastruktury.

Oczekiwane rezultaty projektów: Zwiększenie poziomu efektywności, automatyzacji, adaptacyjności, autonomizacji i bezpieczeństwa procesów związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstw i infrastruktury.

Przykładowe technologie wspierające obszar specjalizacji:

- Budtech - technologie dedykowane budownictwu mieszkaniowemu i przemysłowemu, w tym budynkom inteligentnym.
- Fotonika - technologie łączące optykę, technologię światłowodową, elektronikę i informatykę w celu opracowywania technik i urządzeń (w tym czujników rozłożonych i sensorów) wykorzystujących promieniowanie elektromagnetyczne (oprócz radiowego) do wykonywania pomiarów oraz przenoszenia i przetwarzania informacji.
- Hardware - urządzenia elektroniczne i elektrotechniczne, w tym wykorzystujące technologie optyczne.
- Logistech - technologie dedykowane logistyce i transportowi.
- Softtech - algorytmy, programy komputerowe, systemy wspomagające zarządzanie, e-usługi.
- Utrzymanie ruchu - produkty i usługi w zakresie automatyzacji produkcji, diagnostyki przedusterkowej, wykorzystania modelowania predykcyjnego w procesie produkcji.
- Internet rzeczy - rozwiązania w zakresie autonomicznej wymiany i przetwarzania danych pomiędzy urządzeniami i systemami.

III. Nowoczesny ekosystem biznesowy

Obszar koncentruje się na rozwiązaniach technologicznych, procesach oraz usługach instytucji otoczenia biznesu, które korzystnie wpływają na oddziaływania pomiędzy biznesem a jego otoczeniem.

Obszar obejmuje m.in.:

- ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na środowisko (np. poprzez redukcję ilości emitowanych odpadów i zanieczyszczeń, zagospodarowanie odpadów i produktów ubocznych, dążenie do transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii),

- zapewnienie kompleksowej oferty usług rozwojowych (np. świadczonych przez regionalnych animatorów rozwoju gospodarczego lub instytucje otoczenia biznesu działające na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności), ułatwiających dostęp do kapitału, infrastruktury i zasobów wiedzy niezbędnych do rozwoju i wzrostu aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw,
- rozwój usług sektora kreatywnego w zakresie działalności twórczej o charakterze użytkowym,
- poprawę dostępu do infrastruktury B+R oraz rozwój oferty prac badawczo-rozwojowych realizowanych na potrzeby przedsiębiorców.

Nazwa obszaru: Nowoczesny ekosystem biznesowy.

Akronim: NEKO

Zakładane efekty gospodarcze: Ukształtowanie środowiska sprzyjającego prowadzeniu działalności innowacyjnej na Mazowszu oraz pozytywnym oddziaływaniom pomiędzy biznesem a jego otoczeniem.

Oczekiwane rezultaty projektów: Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej i innowacyjnej, poprawa dostępu do kompleksowych usług wsparcia biznesu, zmniejszenie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na środowisko.

Przykładowe technologie wspierające obszar specjalizacji:

- Biotech - technologie wykorzystujące procesy biologiczne na skalę przemysłową.
- Cleantech - rozwiązania przyczyniające się do uzyskiwania założonego efektu przy użyciu mniejszej ilości zasobów, zagospodarowanie odpadów, eliminacja zanieczyszczeń i odpadów w źródłach ich powstawania, recykling i upcykling, materiały biodegradowalne, błękitno-zielona infrastruktura.
- Designtech - rozwiązania i usługi oparte na działalności kreatywnej, m.in. na wzornictwie przemysłowym.
- Fintech - technologie wspierające świadczenie usług finansowych i ubezpieczeniowych.
- Fotowoltaika i inne technologie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.
- Retailtech - technologie wykorzystywane w handlu i usługach.
- Softtech - algorytmy, programy komputerowe, systemy wspomagające zarządzanie, e-usługi.

IV. Wysoka jakość życia

Obszar koncentruje się na rozwiązaniach technologicznych i organizacyjnych ukierunkowanych na rozwój kapitału społecznego i ludzkiego, zapewnienie dostępu do zindywidualizowanej medycyny i profilaktyki chorób, włączenie społeczne oraz przeciwdziałanie negatywnym skutkom polaryzacji rozwojowej regionu oraz wdrażanie innowacji społecznych. Obejmuje innowacje przyczyniające się do poprawy jakości życia mieszkańców województwa mazowieckiego.

Obszar obejmuje innowacje w zakresie:

- edukacji,
- zdrowia,
- bezpieczeństwa,
- środowiska pracy,
- spędzania czasu wolnego.

Nazwa obszaru: Wysoka jakość życia.

Akronim: WOJAŻ

Zakładane efekty gospodarcze: Wzrost atrakcyjności województwa jako miejsca do życia i rozwoju mieszkańców, ograniczenie negatywnych skutków polaryzacji rozwojowej województwa, zwiększenie kapitału społecznego i ludzkiego.

Oczekiwane rezultaty projektów: Zwiększenie jakości i dostępności produktów oraz usług w obszarze edukacji, zdrowia, bezpieczeństwa, środowiska pracy lub spędzania czasu wolnego, w szczególności ukierunkowanych na zaspokojenie konkretnych potrzeb określonych grup społecznych, aktywność w zakresie włączenia społecznego.

Przykładowe technologie wspierające obszar specjalizacji:

- Biotech - technologie wykorzystujące procesy biologiczne na skalę przemysłową.
- Chemtech - technologie przemysłu chemicznego.
- Edutech - technologie wykorzystywane w edukacji zarówno dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych, prowadzonej w różnych formach kształcenia.
- Securtech - technologie dedykowane poprawie bezpieczeństwa zarówno w miejscu pracy, jak i w oferowanych na rynku produktach.
- Medtech - leki i technologie medyczne (w tym m.in.: urządzenia, biosensory, sensory elastyczne, elektronika osobista, zaawansowane materiały i nanotechnologie dla celów medycznych i ochrony zdrowia).
- Healthtech - rozwiązania pozytywnie wpływające na zdrowie ludzi, w tym kosmetyki i suplementy diety, urządzenia sportowe i rehabilitacyjne, testy i urządzenia diagnostyczne, a także rozwiązania informatyczne w służbie zdrowia.

5.3. Ocena zgodności z inteligentną specjalizacją

Jednym ze sposobów przełożenia inteligentnej specjalizacji na konkretne działania są kryteria oceny projektów w ramach różnych instrumentów wsparcia. Kryteria odnosić się mogą bezpośrednio do opisu obszarów inteligentnej specjalizacji lub do odpowiednich dokumentów wdrożeniowych (np. dokumentu kierunkowego dla inteligentnej specjalizacji lub programu wdrożeniowego), przyjmować charakter kryteriów dostępowych lub punktowych, w zależności od celu realizowanego przez dany instrument. RIS zawiera propozycje, w jaki sposób różne rodzaje przedsięwzięć mogą być oceniane w zakresie zgodności z inteligentną specjalizacją. Możliwe jest także stopniowanie zgodności poprzez rozróżnienie zgodności wysokiej i niskiej.

Wskazane jest rozróżnianie przynajmniej dwóch poziomów zgodności z inteligentną specjalizacją podczas oceny przedsięwzięć:

- **zgodność wysoka** występuje w przypadku przedsięwzięć, których zasadnicza część ukierunkowana jest na cel, oczekiwany rezultat gospodarczy wskazany w opisie obszaru inteligentnej specjalizacji lub cel określony w dokumencie kierunkowym dla inteligentnej specjalizacji (jeśli dla danego rodzaju przedsięwzięć został opracowany tego typu dokument); przykładem mogą być prace badawczo-rozwojowe realizowane w celu wdrożenia konkretnego rozwiązania wpisującego się w obszar inteligentnej specjalizacji.
- **zgodność niska** (lub zgodność incydentalna) występuje w przypadku przedsięwzięć, których wyniki mogą znaleźć różne zastosowania, częściowo także w obszarach inteligentnej specjalizacji województwa mazowieckiego; przykładem może być rozwój infrastruktury badawczej bez wyraźnego ukierunkowania na prace badawcze wpisujące się w obszary inteligentnej specjalizacji.

Decyzja o sposobie oceny zgodności przedsięwzięć z inteligentną specjalizacją należy do instytucji odpowiedzialnej za dany instrument polityki. W przypadku powiązania inteligentnej specjalizacji z kryteriami dostępowymi wskazane jest wymaganie wysokiej zgodności z inteligentną specjalizacją.

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA MAZOWSZA

6. Proces przedsiębiorczego odkrywania na Mazowszu

Współdzielone przywództwo

6. Proces przedsiębiorczego odkrywania na Mazowszu

Proces Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO) to działania ukierunkowane na angażowanie interesariuszy (w tym m.in. przedsiębiorców, przedstawicieli nauki i Instytucji Otoczenia Biznesu, a także przedstawicieli jednostek naukowych i jednostek samorządu terytorialnego) w proces projektowania, wdrażania, monitorowania, oceny i aktualizacji strategii inteligentnej specjalizacji. Dzięki bezpośredniemu zaangażowaniu interesariuszy w PPO możliwe jest wykorzystanie wiedzy, doświadczenia, znajomości rynków, aktualnych trendów i warunków konkurencji. PPO umożliwia weryfikację obszarów inteligentnej specjalizacji, pozwala na synchronizację przepływu wiedzy na temat szans rozwojowych dla przedsiębiorstw z regionu z procesem tworzenia regionalnej polityki (strategii) i jej priorytetami identyfikowanymi w zakresie kształtowania regionalnego ekosystemu innowacji. PPO prowadzi do doprecyzowania obszarów specjalizacji poprzez identyfikację nisz rozwojowych - szczegółowej tematyki przedsięwzięć wymagających wsparcia.

Platformą dla realizacji procesu przedsiębiorczego odkrywania są m.in. **Grupy robocze ds. inteligentnej specjalizacji województwa mazowieckiego.** Grupy robocze to gremia złożone z interesariuszy RIS - przedstawicieli przedsiębiorców, jednostek naukowych, jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych oraz IOB.

Grupy robocze są przyporządkowane do czterech obszarów inteligentnej specjalizacji województwa mazowieckiego: bezpieczna żywność, inteligentne systemy w przemyśle i infrastrukturze, nowoczesny ekosystem biznesowy, wysoka jakość życia.
Funkcjonowanie grup umożliwia realizację procesu przedsiębiorczego odkrywania - kluczowego elementu wdrażania koncepcji inteligentnej specjalizacji. W ramach grup możliwe jest tworzenie zespołów zadaniowych koncentrujących się na wybranych zagadnieniach.

Mazowiecka Rada Innowacyjności (MRI)
jest Instytucją o charakterze opiniodawczo-doradczym dla Zarządu Województwa Mazowieckiego.

Jest to ciało doradcze złożone z przedstawicieli regionalnego środowiska: podmiotów zrzeszających przedsiębiorców, instytucji nauki i administracji publicznej (w tym przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego z regionu Warszawskiego stołecznego i Mazowieckiego regionalnego).

MRI
MAZOWIECKA RADA INNOWACYJNOŚCI

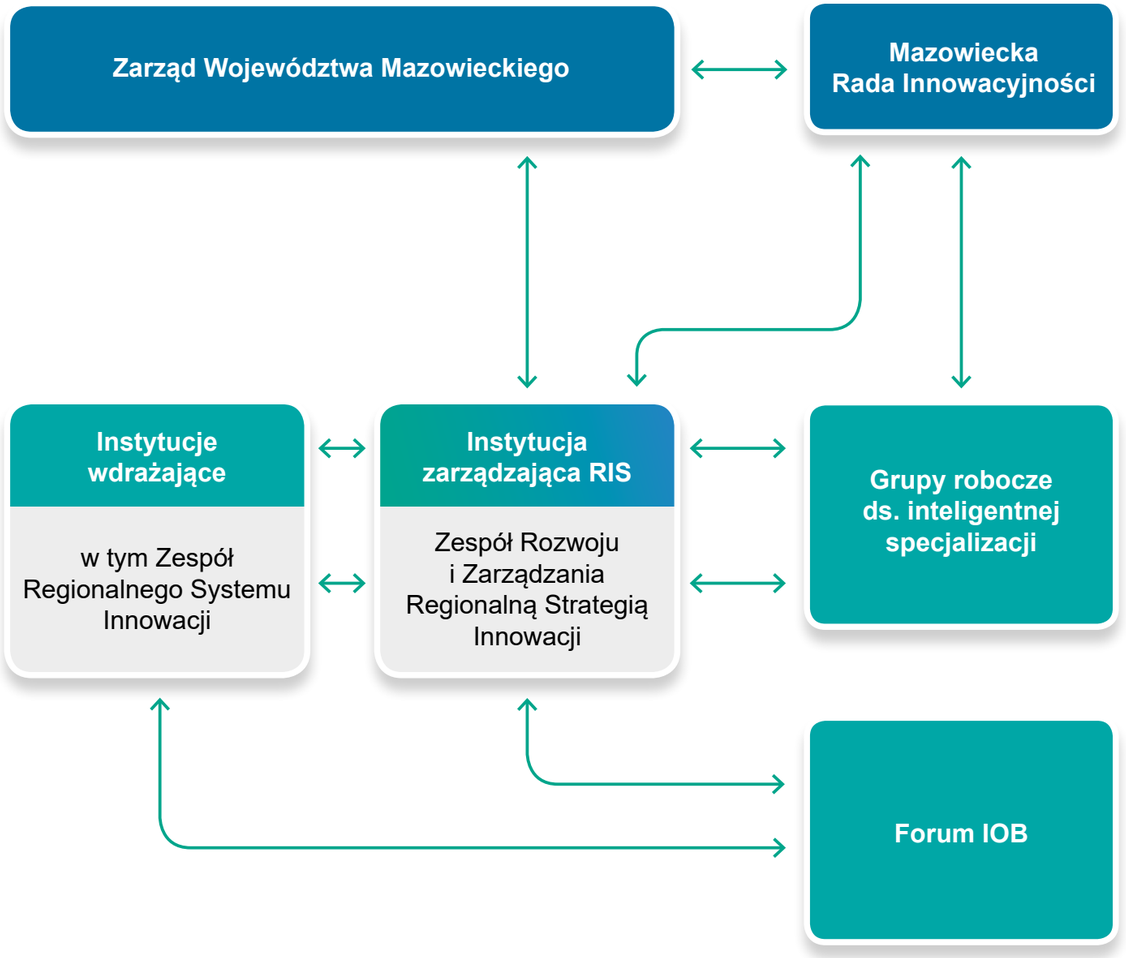
Do zadań MRI należy m.in.: ocena i opiniowanie polityki innowacyjnej regionu, w tym RIS; ocena stanu realizacji RIS w oparciu o dane dotyczące innowacyjności pochodzące z systemu monitorowania i ewaluacji strategii; udział w opracowaniu programów wdrożeniowych RIS; opiniowanie analizy ryzyka oraz planu ewaluacji RIS.

Forum IOB

Forum Instytucji Otoczenia Biznesu (Forum IOB)
jest ciałem skupiającym przedstawicieli instytucji otoczenia biznesu działających na Mazowszu.

Forum IOB to miejsce, gdzie następuje wymiana informacji na temat funkcjonowania ekosystemu innowacji na Mazowszu i kreowanie wsparcia kierowanego do MŚP.

Do zadań Forum IOB należy m.in.: opiniowanie rozwiązań w zakresie systemu akredytacji instytucji otoczenia biznesu oraz inicjowanie działań i projektów, których wdrażanie będzie wykorzystywało potencjał istniejących sieci instytucji otoczenia biznesu.

Rys. 03. Struktura wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza.

RIS REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA MAZOWSZA

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA MAZOWSZA